

การดำเนินงานและทิศทางการดำเนินงาน ของคณะกรรมการจรรยาบรรณระหว่างประเทศ สำหรับผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี (IESBA)

สำหรับช่วงครึ่งปีแรกของปี 2568

ในโลกธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ปัจจุบันมาตรฐานจรรยาบรรณและความเป็นอิสระของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความน่าเชื่อถือและความโปร่งใสของข้อมูลทางการเงิน คณะกรรมการจรรยาบรรณระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (International Ethics Standards Board for Accountants – IESBA) มีบทบาทสำคัญในการกำหนดและส่งเสริมมาตรฐานจรรยาบรรณระดับโลก โดย IESBA มุ่งมั่นที่จะปรับปรุงและขยายกรอบจริยธรรมเพื่อตอบสนองต่อความท้าทายและโอกาสที่เกิดขึ้นใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการให้ความเชื่อมั่นด้านความยั่งยืน และการพิจารณาโครงสร้างการลงทุนที่ซับซ้อน เช่น Collective Investment Vehicles (CIVs) และผลกระทบของการลงทุนจาก Private Equity ในสำนักงานบัญชี การดำเนินงานและทิศทางการดำเนินงานที่สำคัญของ IESBA สำหรับช่วงครึ่งปีแรกของปี 2568 โดยอ้างอิงจากการประชุม IESBA ล่าสุดในเดือนมีนาคมและมิถุนายน 2568 ดังนี้

1 มาตรฐานจรรยาบรรณระหว่างประเทศสำหรับการให้ความเชื่อมั่นต่อความยั่งยืน รวมถึงมาตรฐานระหว่างประเทศเรื่องความเป็นอิสระ: (International Ethics Standards for Sustainability Assurance/IESSA (including International Independence Standards))

การให้ความเชื่อมั่นด้านความยั่งยืนกำลังเป็นที่ต้องการเพิ่มขึ้น IESBA ตระหนักถึงความสำคัญนี้ และได้ดำเนินการพัฒนากรอบจรรยาบรรณสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นต่อความยั่งยืน โดย IESBA ได้อนุมัติ IESSA ในเดือนธันวาคม 2567 และได้รับการรับรองจาก Public Interest Oversight Board (PIOB) ในเดือนมกราคม 2568 โดย IESSA จะมีผลบังคับใช้สำหรับการให้ความเชื่อมั่นต่อข้อมูลความยั่งยืนสำหรับงวดบัญชีที่เริ่มตั้งแต่วันที่ 15 ธันวาคม 2569 หรือ ณ วันที่ 15 ธันวาคม 2569 ซึ่งสอดคล้องกับวันที่บังคับใช้ของ International Standard on Sustainability Assurance (ISSA) 5000

กลไกการติดตามการนำไปปฏิบัติ เพื่อให้มั่นใจว่าการนำ IESSA ไปใช้ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ IESBA จึงมีแผนที่จะจัดตั้ง IESSA Implementation Monitoring Advisory Group (IIMAG) ซึ่งกลุ่มนี้จะทำหน้าที่ติดตามและส่งเสริมการนำ IESSA ไปใช้ทั่วโลก ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญจากหลากหลายสาขา เช่น ผู้ปฏิบัติงานด้านความเชื่อมั่นด้านความยั่งยืน หน่วยงานกำหนดมาตรฐาน และหน่วยงานกำกับดูแล

ความซับซ้อนของ IESSA และการจัดทำวัสดุสนับสนุนการนำไปใช้ เนื่องจาก IESSA มีความซับซ้อนและขอบเขตที่กว้างขวาง ซึ่งอาจเป็นความท้าทายในการนำไปใช้อย่างสม่ำเสมอและมีประสิทธิภาพ IESBA จึงวางแผนพัฒนา วัสดุสนับสนุนที่ไม่เป็นทางการ (Non-Authoritative Material - NAM) รวมถึงคู่มือการนำไปใช้และกรณีศึกษา เพื่อช่วยให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าใจและนำมาตราฐานไปใช้ได้ง่ายขึ้น

2

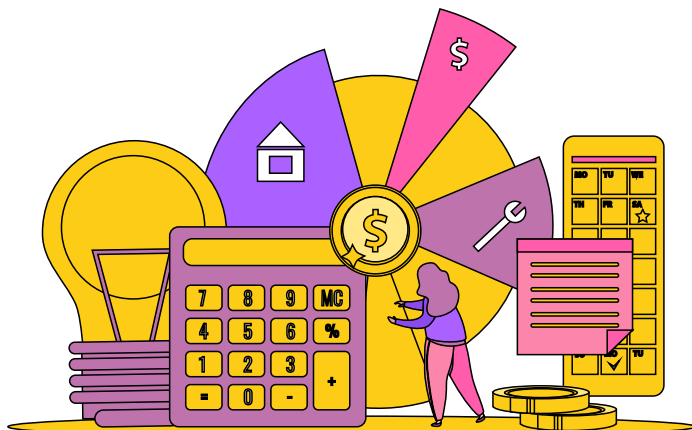
ประเด็นความเป็นอิสระที่เกี่ยวข้องกับ Collective Investment Vehicles (CIVs), Pension Funds (PFs) และ Investment Company Complexes (ICCs)

หนึ่งในประเด็นสำคัญที่ IESBA กำลังพิจารณาคือช่องว่างที่รับรู้ได้ในประมวลจรรยาบรรณฉบับปัจจุบันเกี่ยวกับความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชี กับบุคคลที่สามที่ทำหน้าที่หรือให้บริการสำหรับโครงการจัดการลงทุนซึ่งอาจมีอิทธิพลอย่างมากต่อโครงการจัดการลงทุนนั้น ๆ

เอกสารหารือ IESBA ได้อนุมัติ เอกสารหารือ (Consultation Paper) เกี่ยวกับ CIVs และ PFs โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมความคิดเห็นและข้อมูลเชิงลึกเพิ่มเติมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ประมวลจรรยาบรรณ ในการจัดการข้อพิจารณาเกี่ยวกับความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชีที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่สามบางรายที่ทำหน้าที่

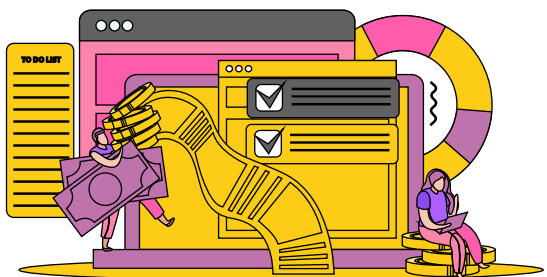
หรือให้บริการสำหรับโครงการจัดการลงทุน ซึ่งคำนิยามของ “กิจการที่เกี่ยวข้องกัน(related entity)” ในประมวลจรรยาบรรณยังไม่ครอบคลุมถึงบุคคลกลุ่มนี้ เอกสารนี้อยู่ระหว่างการรวบรวมข้อคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่าง ๆ

ช่องว่างที่รับรู้ได้ ปัญหาหลักคือ ประมวลจรรยาบรรณฉบับปัจจุบันไม่มีข้อกำหนดที่ชัดเจนสำหรับการประเมินความเป็นอิสระจากผู้ให้บริการบุคคลที่สามดังกล่าว ซึ่งมีผลกระทบอย่างมากต่อการดำเนินงานทางการเงินของลูกจ้างสอบบัญชี ซึ่งอาจก่อให้เกิดอุปสรรคต่อความเป็นอิสระเมื่อผู้สอบบัญชีทำการตรวจสอบโครงการจัดการลงทุนที่ได้รับผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญจากกิจกรรมของบุคคลที่สามนั้น

3

วัฒนธรรมองค์กรและการกำกับดูแล (Firm Culture & Governance - FCG)

IESBA ตระหนักดีว่าวัฒนธรรมองค์กรและธรรมาภิบาลที่เข้มแข็งเป็นรากฐานสำคัญของพฤติกรรมทางจริยธรรมและการรักษาคุณภาพงานสอบบัญชี IESBA ได้เริ่มโครงการเพื่อพัฒนากรอบการทำงานด้านวัฒนธรรมองค์กรและการกำกับดูแลซึ่งเน้นคุณค่าทางจริยธรรม และมุ่งเน้นการพัฒนา วัสดุสนับสนุนที่ไม่เป็นทางการ (Non-Authoritative Material - NAM) และวัสดุสนับสนุนอื่น ๆ เพื่อช่วยให้สำนักงานบัญชีสร้างวัฒนธรรมจริยธรรมที่แข็งแกร่งภายในองค์กร

การเสวนา: IESBA ได้วางแผนจัด IESBA Global Roundtable on Firm Culture & Governance ในหลายสถานที่ทั่วโลก เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในวงกว้าง รวมถึงสำนักงานบัญชี องค์กรวิชาชีพบัญชี และหน่วยงานกำกับดูแล

4

การลงทุนของ Private Equity ในสำนักงานบัญชี

การลงทุนของ Private Equity (PEI) ในสำนักงานบัญชีมีแนวโน้มที่กำลังเพิ่มขึ้น และได้รับการจับตามองอย่างใกล้ชิด เนื่องจากอาจส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อวัฒนธรรมจริยธรรมและการกำกับดูแลของสำนักงานที่เกี่ยวข้อง และที่สำคัญที่สุดคือ **ความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชี**

ผลกระทบต่อความเป็นอิสระ สถานการณ์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนของ Private Equity ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชี เช่น

เมื่อ Private Equity Firm มีการควบคุมสำนักงานสอบบัญชี จะถือเป็นส่วนหนึ่งของสำนักงานฯ และต้องมีความเป็นอิสระจากลูกค้าตรวจสอบทั้งหมด

การดำเนินการสอบบัญชีหรือการให้ความเชื่อมั่นอื่น ๆ ของ Portfolio company ภายในโครงสร้าง Private Equity อาจเป็นสิ่งต้องห้ามภายใต้ประมวลจริยบรรณ เมื่อ Private Equity Firm ถือเป็นส่วนหนึ่งของสำนักงานฯ และมีส่วนได้เสียทางการเงินโดยตรงหรือโดยอ้อมที่มีนัยสำคัญ

โครงสร้างเครือข่าย การพิจารณาว่าหน่วยงานต่าง ๆ ภายในโครงสร้าง Private Equity ของสำนักงานและหน่วยงานถือเป็นเครือข่ายหรือไม่เป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากสำนักงานเครือข่ายต้องรักษาความเป็นอิสระจากลูกค้างานสอบบัญชีทั้งหมด

การเรียกร้องจากหน่วยงานกำกับดูแล IESBA จะเน้นย้ำถึงการเรียกร้องล่าสุดจากหน่วยงานกำกับดูแลให้สำนักงานสอบบัญชีเฝ้าระวังมากขึ้นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านความเป็นอิสระและข้อผูกพันในการรักษาคุณภาพงานสอบบัญชี

5

การปรับกลยุทธ์ไปข้างหน้าและแผนงาน

ในการประชุมเดือนมิถุนายน 2568 IESBA ได้ตกลงที่จะทำการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์และแผนงานสำหรับปี 2568-2569 เพื่อตอบสนองต่อข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและแนวโน้มภายนอก

การชะลอการกำหนดมาตรฐาน IESBA ตัดสินใจที่จะชะลอการกำหนดมาตรฐาน โดยไม่มีมาตรฐานใหม่ที่สำคัญ คาดว่าจะออกก่อนปี 2570 ซึ่งบ่งชี้ถึงความมุ่งมั่นในการใช้เวลาให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการทำความเข้าใจและนำมาตราฐานที่ออกไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การเสริมสร้างการสนับสนุนการนำไปใช้และการดำเนินการ (A&I) รวมถึงโครงการริเริ่มในการทำให้การนำประมวลจริยบรรณไปใช้ง่ายขึ้นและการเน้นการทบทวนหลังการดำเนินการออกมาตรฐานใหม่ให้มากขึ้น

กลยุทธ์การสื่อสารและกรอบการทำงาน SMART IESBA ได้อนุมัติกรอบการทำงาน SMART (Simplification, Mobilization, Adoption, Responsiveness, and Targeted Action) เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพและผลกระทบของกิจกรรม โดยมุ่งเน้นที่การรับมือกับความท้าทายในปัจจุบันที่ IESBA เผชิญอยู่

เทคโนโลยีและปัญญาประดิษฐ์ IESBA ตระหนักถึงบทบาทที่เพิ่มขึ้นของ AI ในวิชาชีพ รวมถึงความท้าทายด้านจริยธรรมที่เกี่ยวข้อง เช่น อดทนในการทำงานแบบอัตโนมัติและการพึ่งพา AI มากเกินไป IESBA กำลังสำรวจเครื่องมือใหม่ ๆ เช่น IESBA Chatbot ที่เสนอ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ Microsoft Copilot ที่ออกแบบมาเพื่อสนับสนุนผู้ใช้ในการสืบค้นคู่มือประมวลจริยบรรณของ IESBA

IESBA ได้เน้นย้ำถึงการปรับตัวเชิงกลยุทธ์ของคณะกรรมการฯ เพื่อตอบสนองต่อภูมิทัศน์ภายนอกที่เปลี่ยนแปลงไป ไม่ว่าจะเป็นการเติบโตของการให้ความเชื่อมั่นด้านความยั่งยืน ความซับซ้อนของโครงสร้างการลงทุน หรือผลกระทบของเทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น AI ความมุ่งมั่นในการชะลอการกำหนดมาตรฐาน การมุ่งเน้นที่การนำไปใช้และการดำเนินการ และการปรับปรุงการมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สะท้อนให้เห็นถึงแนวทางที่รอบคอบและเน้นให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมากขึ้น IESBA ยังคงมุ่งมั่นที่จะพัฒนาและเสริมสร้างกรอบจริยธรรมสำหรับวิชาชีพบัญชีในบริบทของความท้าทายและโอกาสที่เกิดขึ้นใหม่ เพื่อให้มั่นใจว่าผู้ประกอบวิชาชีพบัญชียังคงรักษาทบพาทสำคัญในการสร้างความเชื่อมั่นในตลาดทุน

ทั้งนี้ คณะทำงานศึกษาและปรับปรุงคู่มือประมวลจริยบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ภายใต้คณะกรรมการกำหนดจริยบรรณ สภาวิชาชีพบัญชี จะได้ติดตามการดำเนินการของ IESBA เพื่อนำมาเผยแพร่และปรับปรุงคู่มือประมวลจริยบรรณของไทยต่อไป